

Pregled strokovnih člankov

Pravnik, Ljubljana 2009, št. 5–6:

Teršek, A.: Socialna država: utopija ali priložnost (Pisec ocenjuje, da bi moralo biti oblikovanje vizije za uresničitev pristno in visoko socialne države prednostna politična naloga. Okrepiti bi bilo treba doktrino o pozitivnih obveznostih države in jo odločno uporabljati v praksi. Od države/oblasti kaže zahtevati več, nikakor pa ne manj. Posameznik kot oseba – predvsem pa njegove temeljne pravice in človeško dostojanstvo – bi moral imeti prednost pred dobičkom.) – Baucon, P.: (Kazensko)pravni položaj oseb z duševnimi motnjami (Avtor kritično obravnava veljavne zakonske norme, ki urejajo pravni položaj neprištevnih storilcev, zmanjšano prištevnih storilcev in tistih, ki ne morejo sodelovati v sodnem postopku. Posebno pozornost nameni novostima, ki ju vsebuje splošni del slovenskega Kazenskega zakonika iz leta 2008, in sicer nenavadno pojmovanje krivdnega načela – ki implicira, da je krivda predpostavka vseh kazensko-pravnih sankcij, in ne zgolj kazni – ter izključitev neprištevnih in deloma zmanjšano prištevnih storilcev iz kazenskega prava.)

Socialno delo, Ljubljana 2009, št. 1–3:

Zaviršek, D.: Socialno starševstvo kot širitev koncepta starševstva v današnjem svetu (Avtorica ugotavlja, da je »socialno starševstvo« družbeni odnos, socialna kategorija in pojem, ki zaradi sprememb v vsakdanjem življenju ljudi pridobiva čedalje večjo znanstvenoraziskovalno pozornost. Pojem »socialno starševstvo« – kot nasprotje pojma »biološko starševstvo« – se uvaja zato, ker oznaki »starš« ali »starši« praviloma predpostavljata, da sta otrok in odrasla oseba v medsebojni krvni povezavi oziroma da sta vsaj povezana prek poročne/zakonske zveze dveh odraslih posameznikov. Vendar pa starševstva niso nikdar temeljila zgolj na bioloških povezavah. O socialnem starševstvu je torej smiselno govoriti le tedaj, ko imamo v mislih povezave med otroki in odraslimi, ki jih ne zaznamujejo tako imenovane krvne vezi. Slednje so sicer najpomembnejša sestavina tradicionalnih predstav o starševstvu, po mnenju marsikoga pa tudi ključno merilo kakovosti samega starševstva. Z drugimi besedami: odrasli in otroci, ki niso genetsko/biološko povezani, naj praviloma ne bi bili v starševskem razmerju. Po drugi strani pa vsakdanja praksa kaže, da so v porastu družinska razmerja, kjer se prepletata biološko in socialno starševstvo. Te nove oblike organiziranja zasebnega in predvsem intimnega življenja imajo različna pomenovanja, kot so združene družine, posvojiteljske družine, istospolne družine in družine, ki so za reprodukcijo uporabile biomedicinsko tehnologijo. Socialno starševstvo definiramo kot splet intimnih medčloveških odnosov, ki ne temelji na krvni povezavi, temveč na stalni/trajni socialni povezanosti in čustveni navezanosti, implicira pa tudi ekonomsko odgovornost odrasle osebe do otroka. Socialno starševstvo predpostavlja, da se starševska funkcija/vloga opravlja v daljšem časovnem razdobju.

Odrasli so za otroka »pomembni drugi«, in sicer ne glede na to, ali jih kot take opredeljujejo veljavni zakonski predpisi.)

Socialna pedagogika, Ljubljana 2009, št. 1:

Pšunder, M.: Vzdevki učiteljev kot oblika verbalnega nasilja učencev nad učitelji z vidika izsledkov empirične raziskave (Avtorica ugotavlja, da so dobri odnosi med učitelji in učenci v strokovni literaturi pogosto označeni kot ključna prvina uspešnega/učinkovitega vzgojno-izobraževalnega procesa. Jasno pa je, da se tudi v odnosih med učitelji in učenci tu in tam porajajo napetosti in spori, ki izzovejo najrazličnejša negativna čustva, ki jih učenci – predvsem zaradi možnih ali zagroženih negativnih posledic oziroma neformalnih in formalnih sankcij – pogosto izražajo prikrito, npr. z dajanjem vsakovrstnih vzdevkov. Avtorica povzema poglobljena spoznanja iz raziskave, ki se je ukvarjala z vzdevki osnovnošolskih učiteljev kot obliko verbalnega nasilja. Ta raziskava je pokazala, da večina vzdevkov sploh nima negativnega predznaka/prizvoka, saj so najpogosteje izpeljani iz imen, temeljna motiva za njihovo uporabo pa sta zabava in naslavljanje učiteljev v njihovi odsotnosti. Približno četrtnina učencev vzdevke učiteljev vendarle dojema kot skrajno žaljive: uporabljajo jih iz agresivnih vzgibov. Takšne vzdevke pa je že mogoče ovrednotiti kot obliko verbalne agresije učencev nad učitelji.) – Doblehar, U.: Vloga staršev pri osamosvajanju mladostnika (Avtorica poudarja, da je mladostnikovo osamosvajanje značilno iskanje ravnovesja med procesom osvobajanja od odvisnosti od staršev in procesom navezanosti nanje. V tej mladostnikovi razpetosti je vloga staršev v tem, da mu zagotavljajo varnost, trdnost in meje, znotraj katerih se giblje in išče »svoj« življenjski model ali kalup. Materina funkcija je naučiti mladostnika pripadnosti, povezanosti, lojalnosti in zavezanosti, medtem ko naj prinaša oče v družinsko celico varnost, stabilnost, razumnost, zaupanje, samozavest in občutek pomembnosti. V času mladostnikovega osamosvajanja morata starša prerezati popkovino z otrokom, zmanjšati navezanost nanj – to naj bi veljalo še prav posebej za mater –, se soočiti z njegovim odhajanjem ter najti drug v drugem dovolj varen prostor za izražanje bolečine, stiske, osamljenosti in jeze.)

Temida (Časopis o viktimizaciji, ljudskim pravi- ma i rodu), Beograd 2009, št. 1:

Lalić, V.; Kešetović, Ž.: Antropologija spolnega izkoriščanja (Avtorja obravnava spolno izkoriščanje v antropološki perspektivi. Posebno pozornost namenita razumski, etični, čustveni in mitološki razsežnosti človeške spolnosti. Pisca sicer preučujeta problematiko spolne eksploatacije v družbenozgodovinskem kontekstu, predvsem v luči sodobnih razmer, Po njunem mnenju odprava spolnega izkoriščanja ni

pravno vprašanje, marveč je dosti bolj politični in ekonomski problem.) – Stevković, Lj.: Trgovanja s človeškimi organi (Avtorica obravnava trgovino s človeškimi organi, tj. pojav, ki je v zadnjih letih deležen čedalje večje znanstvene, zdravstvene in politične pozornosti. Posebno pozornost nameni pojmovnim opredelitvam tega pojava, njegovi regionalni razprostranjenosti in mednarodni pravni regulaciji.)

Zoran Kanduč

Criminal Justice and Behavior, Beverly Hills, leto 2009, št. 5:

Teasdale, B.: Duševna motnja in nasilna viktimizacija (Veliko preteklih raziskav se je osredotočalo na nasilje, ki so ga zagrešili posamezniki z duševnimi motnjami, pri čemer pa so bili raziskovalci manj pozorni na njihove izkušnje z viktimizacijo. Zato se pričujoča raziskava osredotoča ravno na to vrzel. Posamezniki z duševnimi motnjami so bistveno bolj ogroženi, da postanejo objekt nasilne viktimizacije v primerjavi s tistimi, ki nimajo takšne diagnoze, vendar je samo nekaj študij do sedaj poizkusilo priskrbeti oz. testirati teoretično podstat teh razlik. Pričujoča študija analizira podatke MacArthurjeve raziskave (*Violence Risk Assessment Study*) - longitudinalne študije posameznikov, ki so bili izpuščeni iz treh psihiatričnih bolnišnic, z namenom, da bi preizkusila učinke teoretičnih dejavnikov za tveganje viktimizacije. Osebe z duševnimi motnjami bodo v času stresa, interakcije z drugim spolom in v času, ko so brez (neformalnega družbenega) nadzora veliko verjetneje vključene v konfliktna socialna razmerja, katerih rezultat je njihova viktimizacija, hkrati pa povečana vključenost v družbena razmerja (družina, služba, družabne aktivnosti) tovrstno tveganje zmanjšuje. Avtorica tudi odkriva, da brezdomstvo in zloraba alkohola bistveno povečata tveganje za viktimizacijo oseb z resnimi duševnimi motnjami, za moške naj bi bil dodatni dejavnik tveganja še stres. Rezultati raziskave so pomembni predvsem za klinično prakso, saj obstajajo opozorilni znaki morebitnega poslabšanja duševne motnje, po katerih zaznamo večje tveganje za nasilno vedenje posameznika, hkrati pa tudi za tveganje viktimizacije. Prepoznavanje teh znakov omogoča terapevtom, da v času poslabšanja duševnega stanja tem osebam svetujejo, naj se ne zadržujejo na javnih mestih ipd. ter s tem pripomorejo k zmanjšanju problema svoje viktimizacije.)

Criminal Justice and Behavior, Beverly Hills, leto 2009, št. 6:

Phillips L., Laura.: Alternative oskrbe v zaporniških sistemih – dejavniki, ki vplivajo na izbiro oskrbe ob koncu življenja

(Glede na to, da trenutno prihaja do staranja t.i. baby boom generacije, se vedno več posameznikov sooča z odločitvami v zvezi s zadnjimi leti življenja, pri čemer se pričujoča raziskava osredotoča na zdravstvene vidike in oskrbo pri koncu življenja posameznika. Ta trend je viden tudi znotraj zaporniških sistemov kot rezultat povečanega števila starejših zapornikov in naraščajočih dob, na katere so zaporniki obsojeni. Zaporniška populacija se je več kot potrojila od začetka 90-ih let, kar je ena izmed najbolj dramatičnih sprememb v ameriškem kaznovanem sistemu. V raziskavo je bilo vključenih 73 zapornikov moškega spola (28 naj bi jih odslužilo kazen pred 75. letom starosti in 45 zapornikov, ki jo bodo odslužili po tem letu). Ena izmed preteklih raziskav (ki pa sicer ni zajela starejših zapornikov), je preučevala, kako občutijo strah pred smrtjo različne skupine: zaporniki, študenti, gozdarji in pravniki. Ugotovitve kažejo, da zaporniki veliko več premišlujejo o smrti in da so veliko bolj zaskrbljeni kot ostale preučevane skupine. Pričujoča raziskava se osredotoča na podobnosti in razlike med zaporniki, ki bodo odslužili kazen pred dopolnjenim 75. letom in tistimi, ki bodo izpuščeni po dopolnjenem 75. letu starosti. Hkrati upošteva še vpliv fizičnega in čustvenega zdravja, odnosa do smrti, religiozne in duhovne opredelitve. Rezultati odkrivajo, da se pomembne razlike pojavljajo v preferencah zapornikov glede srčno-pljučnega oživiljanja, cevke za hranjenje in paliativne oskrbe glede na raso, pričakovan konec zaporne kazni (pred ali po dopolnjenem 75. letu starosti) in glede na strah pred smrtjo: pripadniki rasnih manjšin, tisti, ki pričakujejo odsluženje kazni pred 75. letom ter tisti z visokim strahom pred smrtjo so izrazili večje želje po cevki za hranjenje; belci in tisti, ki bodo kazen odslužili po 75. letu, pa so izrazili večjo željo po paliativni oskrbi. Kljub temu, da raziskava omogoča zgolj omejen vpogled v preference starejše zaporniške populacije, ponuja nove informacije in s tem daje osnovo za razumevanje teh želja kot prvega koraka k izboljšanju kakovosti oskrbe zapornikov ob koncu njihovega življenja.)

European Journal of Criminology, London, leto 2009, št. 3

Skarðhamar, T.: Razpuščene družine in kriminalna kariera otrok (Norveška raziskava preučuje, kako razpuščenost družine vpliva na stopnjo kriminala med otroki in mladoletniki. Raziskava zajema popoln vzorec populacije Norvežanov, ki so bili rojeni v letu 1982. Vzorec jim sledi s statistiko zločinov v obdobju od 10. do 22. leta njihove starosti. Vzorec tako zajema otroke ločenih, zunajzakonskih ter poročenih staršev. Na družine vpliva veliko dejavnikov, vendar je eden izmed ključnih socialno-ekonomski vpliv. Veliko kriminoloških raziskav je pokazalo, da otroci ločenih staršev dosegajo višjo stopnjo kriminala kot njihovi vrstniki, ki nimajo teh negativnih družinskih izkušenj. So pa tudi študije, ki kažejo, da na stopnjo

kriminala ne vplivajo nesoglasja in problemi v družini, ker večina študij obravnava samo družine in njihove probleme in ne posvečajo velike pozornosti ekonomskim razmeram in vplivu družbenih odnosov. Slabše so razmere, višja je stopnja kriminala med pripadniki oz. otroci teh družin. Vendar ni v vseh družinah enako. V nekaterih družinah ni fizičnega nasilja, je pa visoka stopnja psihičnega nasilja zaradi prerakanja staršev. Starši se nato ločijo, kar pa ima neposredne posledice na otroka. Del družine (otroci brez očeta oz. matere) se preživlja z dohodki samo enega izmed staršev, stroški se večajo, preživnine so nizke oz. jih oče/mama ne plačuje in to vodi v ekonomsko krizo družine. Ta pomanjkanja otrok prenese v adolescenco, kjer pa se njegove potrebe povečajo, vendar jih ekonomski položaj staršev ne more zadostiti. Tak položaj vodi v slabo voljo, nasilje in posledično v kriminalna dejanja. Socialno ekonomsko neugodne razmere prinesejo v družino višjo stopnjo depresije in drugih duševnih boleznih. Kaže se pa tudi v tem, da ti otroci, ko odrastejo, vzdržujejo vzorec svojih staršev, kot so nižja stopnja izobrazbe, posledica pa so nižji dohodki, težave v partnerskih odnosih, pogostost depresije, itd.) – Smith, G.: Zakaj se več ljudi ne pritoži čez delo policije? (Raziskave v Angliji in Walesu so pokazale, da se več kot 80% ljudi z negativno izkušnjo ne pritoži. Avtor navaja štiri glavne razloge, zakaj se ljudje ne odločijo za pritožbo. Prva je resnost kršitve oz. negativne izkušnje. Za policiste velja, da lahko delajo napake, ker imajo zahtevno delo in tudi razumevanje resnosti kršitve se od človeka do človeka zelo razlikuje. Drug razlog je samozavest osebe, ki se pritoži, ker je potrebno veliko poguma in odločnosti, da posameznik spregovori in se pritoži zoper močno in spoštovano institucijo. Za pomanjkanje samozavesti je več razlogov: največ možnosti, da pride do kršitve, je pri ljudeh, ki pridejo večkrat v spor s policijo, več ljudi noče slišati o napakah policije, ker bi s tem omajali ugled policije itd. Tretji je zaupanje v sistem. V svetu je nastalo več neodvisnih ali delno neodvisnih sistemov za nadzor nad delom policije, eden takih je tudi Evropsko sodišče za človekove pravice. In četrti razlog je (ne)dosegljivost pravne pomoči, kjer bi osebe dobile navodila, kako vložiti pritožbo in tudi pomoč pri vložitvi pritožbe. Avtor v zaključku ugotavlja, da tudi novi sistemi pritožb ne opogumljajo ljudi, da bi se pritožili.)

Pripravila Barbara Bizilj

Deviance et société, Chéne-Bourg, leto 2008, št. 3:

Pearson, G.: Razvoj narkomanije in politike na področju drog v Veliki Britaniji (V primerjavi z ZDA in Evropo so droge v Veliki Britaniji zašle razmeroma pozno, šele v 19. stoletju. Najprej so droge uporabljali kot zdravilo proti različnim bolečinam, zato v prodaji in uživanju drog ni bilo nič kriminalnega.

Šele po vzoru ZDA je Velika Britanija 1926. leta kriminalizirala prodajo drog in začela skrbeti za bolne narkomane. Z množično zlorabo drog, zlasti med brezposelno mladino, se je Velika Britanija srečala šele v drugi polovici 20. stoletja, zato se je razvilo »zdravljenje« narkomanov z metadonom in socialno terapijo, vendar brez pravih uspehov, saj je ta sistem peljal samo v novo obliko odvisnosti. Po 1980. letu pa je Velika Britanija doživela epidemijo uživanja heroina in porast kriminalitete povezane z drogo. Danes je boj z drogo usmerjen pretežno v lajšanje škodljivih posledic in manj v preprečevanje in kaznovanje, saj so ugotovili, da kaznovalna in liberalna ureditev dajeja podoben rezultat - nič.) – Jeanmart, C.: Uporaba prepovedanih drog v Belgiji (V Belgiji dolgo časa ni bilo enotnega načrta boja z narkomanijo, čeprav je vsaka pokrajina sprejela določene kazensko-pravne, zdravstvene in socialne ukrepe na tem področju. Ne glede na to, ali se narkomana šteje za kriminalca ali bolnika, potrebuje družbeno pomoč. Pravni sistem boja z drogo se je razvijal v treh smereh: najprej kaznovanje ali zdravljenje; nato kaznovanje in zdravljenje in danes obvezno zdravljenje med prestajanjem kazni. Vlada je 2001. leta sprejela nove enotne usmeritve, in sicer: preprečevanje za tiste, ki še niso uživalci; pomoč in socialna obravnava za problematične uživalce in kaznovanje za izdelovalce in prodajalce droge. Dosedanje ugotovitve kažejo, da »zdravljenje« narkomanov s predpisovanjem heroina ali metadona poveča njihov nadaljnji telesni, duševni in socialni propad, uspešnejše pa je zdravljenje z diacetilmorfinom, ki ne povzroča nadaljnje odvisnosti. Po drugi strani policija vedno znova odkriva tajne laboratorije sintetičnih drog, ki so cenejše od heroina. Vsi dosednji programi boja z narkomanijo so le kratkoročni, manjka pa dolgoročni program, ki bi edini lahko zmanjšal potrebo po uživanju drog.) – Van Ooyen-Houben, M.: Uporaba prepovedanih drog in politika na Nizozemskem (Nizozemska državna politika temelji na načelu, da uživanje drog ni sprejemljivo v družbi. Država ne sprejema mednarodnih sporazumov o kaznovanju na področju uživanja in prodaje drog, temveč išče svojo lastno pot nadzora nad drogami. Leta 1976 je bil sprejet zakon, ki je ločil »trde«, zdravju škodljive droge od »mehkih« neškodljivih drog, med katerimi je zlasti kanabis. Osnova kaznovalne politike je varstvo javnega zdravja. V obdobju od 1988.-1994. leta se je uživanje heroina znižalo, povečalo pa uživanje lažjih, manj nevarnih drog, zlasti ekstazija. Leta 1995 sprejeta državna politika na področju drog temelji na spoznanju, da državni posegi nič ne vplivajo na razširjenost drog, saj uživanja ni mogoče preprečiti, mogoče ga je le nadzorovati, pri tem pa naj ima prednost zdravljenje pred kaznovanjem. Doseči je treba zmanjšanje povpraševanja, ponudbe in škodljivih posledic uživanja drog. Čeprav druge države napadajo prosto prodajo mehkih drog na Nizozemskem, je doslej le Nizozemska dosegla zmanjšanje števila uživalcev med mladimi, zmanjšanje števila umrlih zaradi prevelike količine droge in zmanjšanje števila zaprtih zaradi prodaje drog.)

Deviance et société, leto 2008, št. 4:

Leclerc, C.: Tremblay, P.: Odmera kazni (Kazni so v središču pozornosti kazenskega prava v procesu sojenja. Vsaka kazen mora zadostiti številnim pravnim, moralnim in družbenim zahtevam. Čeprav je sodnik neodvisen pri sojenju, je ta neodvisnost močno omejena s pravnimi in moralnimi normami. Odkar so se v sistemu kazenskih sankcij pojavile nadomestne ali vzporedne sankcije, si teoretiki prizadevajo vzpostaviti določena hierarhična razmerja med sankcijami. Vendar jim to še ni uspelo, saj nihče ne ve, kakšna je enakovredna nadomestna sankcija, ki bi po moralnih in etičnih zahtevah ustrezala trem mesecem zaporne kazni. Zato je strogost kazni še vedno nedorečen pojem, dokler ni izdelana metrična lestvica razmerij med posameznimi sankcijami (zaporna kazen, pogojna obsodba, denarna kazen, delo v korist skupnosti). Strogost kazni pomeni nekaj drugega za tožilca in sodnika kot za obsojenca. Raziskovalci so ugotovili, da je ne glede na nedorečenost glede strogosti kazni, vedno mogoče ločiti dobre sodbe od slabih ter družbeno in osebno sprejemljive (razumske) od nesprijemljivih (nerazumskih). Če se zdijo tablice sojenja v ZDA ena skrajnost, je druga, še bolj nedopustna skrajnost, popolna svoboda sodnikov pri odmeri kazni, saj neustrezne kazni povzročajo več družbene škode kot koristi.) – Robert, P. idr.: Razvoj kriminalitete v Franciji od 1984-2005 po viktimizacijskih anketah (Polijska in sodna statistika nista zanesljiv pokazatelj stopnje kriminalitete. Boljši vpogled v dejansko kriminaliteto nudijo viktimizacijske ankete kljub številnim metodološkim pomanjkljivostim tako v pogledu izbora anketirancev kot glede postavljanja vprašanj in razlage odgovorov nanje. Zadnje raziskave kažejo, da je bilo med anketirano populacijo viktimiziranih le 25 %, 20 % je bilo žrtev tatvin in vlomov in le 9 % je doživelo nasilna dejanja. Končna ugotovitev je, da kriminaliteta ostaja v daljšem časovnem obdobju nespremenjena, kar je zelo ugodno za državo. Manj ugodna pa je ugotovitev, da se je zmanjšala kriminaliteta na področju materialnih dobrin, povečalo pa se je telesno nasilje nad ljudmi.)

Revue de droit pénal et de criminologie, Bruxelles, leto 2009, št. 1:

Erauw, P.: Reforma kazenskega postopka na križišču poti (Po skoraj 200 letih je Belgija 1988. leta posodobila zakon o kazenskem postopku. Novosti so zlasti na področju zbiranja obvestil o kaznivem dejanju in storilcu ter na področju preiskave. V osnovi ostaja kazenski postopek še vedno inkvizicijski, saj so teoretiki prepričani, da načelo »popolne enakosti orožij« obtožbe in obrambe ni uresničljivo in ne družbeno zaželeno. Novost zakona je, da ima osumljenec oz. obdolženec pravico vpogleda v kazenski spis in pravico do fotokopiranja

vseh izvedenskih mnenj. K novemu zakonu o kazenskem postopku je bil 1999. leta sprejet zakon o uporabi DNK, 2003. leta pa še zakon o anonimnih pričah in uporabi avdiovizualnih sredstev na glavni obravnavi.) – Cartuyuels, Y.: Vedenjske motnje in odklonskost (V Franciji že dalj časa preučujejo vedenjske motnje pri otrocih in mladoletnikih in poskušajo odkriti njihov izvor; pri čemer gredo raziskave v dve smeri in sicer, prva smer išče institucionalni (družina, šola, vrstniki) in socialni izvor motenj, druga smer pa biološke in nevrološke spodbude za odklonsko vedenje. Doslej ni zanesljivega odgovora na vprašanje, koliko je odklonskost vnaprej določena (determinirana), oz. ali je v večji meri rezultat družbenega odziva na vedenje. Od ugotovitve, da je odklonsko vedenje prirojeno oziroma odraz moralne anomalije okolja in samega nosilca takega vedenja, je odvisen tudi družbeni odziv. Še pomembnejše vprašanje pa je, kako zavarovati družbo pred odklonskim vedenjem posameznikov. Danes vse države izvajajo določene ukrepe »družbene obrambe«, vendar očitno neuspešno. Danes kriminologi priznavajo, da so vzroki za odklonsko (kriminalno) vedenje številni in raznovrstni, pomemben pa je tudi družbeni odziv na odklonsko vedenje, ki povzroča stigmatizacijo in segregacijo.)

Revue de droit pénal et de criminologie, Bruxelles, leto 2009, št. 3:

Maeneffe, C.: Pomen prič v kazenskem postopku (Priče so »oči in ušesa« pravosodja, saj je pričanje bistveni vir spoznanj pri večini kaznivih dejanj. Sodišče mora načeloma verjeti pričam, če pa dvomi v resničnost njihove izpovedi, mora svoje dvome dokazati. Vendar sodna psihologija opozarja na pogosto nezanesljivost prič zaradi »napak« v zaznavanju in doživljanju dogodka, spominskih napak in napak v obnavljanju vidnega ali slišnega. Pričanje je vedno določen mentalni izdelek, ki je subjektivno obarvan, zato se nujno bolj ali manj oddaljuje od pretekle resničnosti. Če so čustva priče sodelovala pri doživljanju kriminalnega dogodka, delujejo tudi pri pričanju na sodišču, saj se priča zaveda, kaj pomeni njeno pričanje za obtoženca (razbremenitev ali obremenitev krivde). Sama sposobnost spominjanja je odvisna od telesnih in duševnih lastnosti priče pa tudi od časovne oddaljenosti med dogodkom in pričanjem. Ne nazadnje na zanesljivost pričanja vpliva tudi izpraševalec, saj priča že iz iz same oblike vprašanja lahko zazna, ali bo njen odgovor pomenil obremenitev ali razbremenitev za obtoženca.) - Bernaert, M. A.: Sistematizacija hišnih redov v belgijskih zaporih (Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij iz 2005. leta je predpisal, da mora imeti vsak zapor notranji hišni red, ki ga sprejme direktor zapora, odobri pa minister za pravosodje. Hišni red določa organizacijo vsakodnevnega življenja in dela v zaporu, zato ga je treba vročiti vsakemu priporniku in obsojencu takoj po sprejemu v zapor.)

Hišni red sestoji iz dveh delov: prvi del je skupen za vse zapore, drugi del pa odraža posebnosti posameznega zapora. Od ministra za pravosodje določena enotna shema hišnih redov v belgijskih zaporih sledi poglavjem evropskih zaporskih pravil iz 2006. leta, pri tem pa so zanimive nekatere posebnosti: vsakega pripornika ali obsojenca mora sprejeti na razgovor direktor zapora v 24 urah po namestitvi v zapor; v 24 urah po prihodu mora obsojenca pregledati zdravnik; priporniki imajo pravico do obiskov vsak dan v tednu, obsojenci pa do treh obiskov na teden; vsi obsojenci imajo pravico do »normalnega obiska pri mizi«; izjemoma lahko direktor iz varnostnih razlogov za določen čas odredi obisk s »stekleno pregrado«; vsak obsojenec že po enem mesecu prestajanja kazni pridobi pravico do najmanj enega »intimnega obiska« mesečno, zato morajo imeti zaporj prostore za take obiske.)

Revue internationale de criminologie et de police technique et scientifique, Genève, leto 2008, št. 4:

Jaquier, V.: Policijsko in sodno obravnavanje družinskega nasilja v Švici (Družinsko nasilje je v središču pozornosti policije in sodišč tako zaradi naraščanja pojava kot družbene občutljivosti problema. Inštitut za kriminologijo in kazensko pravo Univerze v Lozani je opravil raziskavo policijskih ukrepov v primerih družinskega nasilja in sodnih odločitev v teh zadevah. Okrog 1970. leta je bila osnovna naloga policije pomiriti razmere v družini in le izjemoma podati kazensko ovadbo zoper povzročitelja nasilja. Prav tako je tudi socialna služba le izjemoma posegla v družino s svetovanjem in izločitvijo ogroženega člana iz družine. Načelo neintervencije je okrog leta 1980 doživelo hudo kritiko, zato se je policija usmerila na socialno prevencijo s kaznovanjem in izločitvijo ter onesposobitvijo nasilnežev z zaporno kaznijo. Poleg kazenskopravnega obravnavanja nasilnežev grede nova prizadevanja zlasti v zaščito žrtev družinskega nasilja. Zakon iz 2004. leta je uvedel javni pregon storilcev družinskega nasilja tudi za lažje telesne poškodbe, za ponavljano nasilje ali grožnje družinskim članom. Raziskava je ugotovila, da policijsko in sodno obravnavanje ne zmanjša družinskega nasilja in tudi obvezna izločitev nasilneža iz družine za daljši čas nič ne spremeni oziroma ne izboljša družinskih odnosov.) – Pedroll, E.; Vuille, J.: Odnosi med policisti in mladoletnimi devianti v Locarnu (Ker je vsak »deviant« vedno proizvod interakcije med ljudmi, je zelo pomemben odnos policistov do mladih prestopnikov. Policisti so namreč po splošnem prepričanju »nosilci družbene morale«, saj imajo moč presojanja, kaj je oziroma kaj ni moralno/deviantno. Raziskava je ugotovila, da vsak policist po svoje »kategorizira« mladoletnike v »normalne« oziroma odklonske po njihovem načinu življenja in vedenju. Glede na to delitev policisti tudi obravnavajo mladoletnike. Ugotovili so, da ima na splošno odnos policistov pozitiven vpliv na mla-

de, tako da zmanjšajo ali opustijo deviantno vedenje, vendar je to mogoče doseči le pri priložnostnih deviantih, ni pa nobenega uspeha pri kroničnih in »nepoboljšljivih« deviantih.) – Aepli, P.: Reforme švicarske policije (Vse dosedanje reforme so si prizadevale za prilagoditev varnostnega sistema novim družbenim pogojem in zahtevam globalne varnosti. Vsaka reforma policije je bila posledica določenih političnih prizadevanj za boljše družbeno varstvo, zato je vprašanje, ali so bili z reformami doseženi zaželeni politični cilji. Policija se mora danes prilagajati policijski doktrini organizacije dela v skladu z doseženim razvojem na petih področjih: upoštevati mora zmanjšanje meja med notranjo in zunanjo varnostjo, svojo organizacijo in dejavnost mora prilagajati razvoju kriminalitete, upoštevati mora vedno večje potrebe in pričakovanja javnosti, upoštevati je treba finančne pogoje za delovanje policije, pomemben pa je tudi vpliv menedžmenta na organizacijo policije. Ker je Švica federacija, je treba upoštevati potrebe države in posameznih kantonov in ustrezno razdeliti pristojnosti med zvezno in kantonalno policijo. Švica zagovarja decentralizacijo policije, ki ima številne prednosti. Od leta 2000 poteka projekt »Polizei XXI.«, ki išče najustreznejšo organizacijo policije. V preteklosti so verjeli, da struktura vpliva na strategijo dela, danes pa se zavedajo, da je pravilnejše stališče, da strategija sledi strukturi policije.)

Revue pénitentiaire et de droit pénal, Paris, leto 2009, št. 1:

Chevallier, J.-Y.: Razvoj kazenskega prava in kazenskega postopka v Franciji po 1945. letu kot odgovor na novo kriminaliteto (V zadnjih 60 letih se je kriminaliteta močno spremenila, zato so se spreminjale tudi metode dela policije, tožilcev in sodnikov. Države nenehno poudarjajo pomen boja s kriminaliteto, manj pa se sprašujejo o učinkih tega boja in o ustreznosti sredstev. Kazensko pravo se je v zadnjih desetletjih preusmerilo iz kaznovanja v resocializacijo obsojencev in preprečevanje povratništva. V kazenskem postopku je pridobila pomembno mesto žrtev kaznivega dejanja. Zaradi novih in težjih oblik kriminalitete je bila za vse preteklo obdobje značilna strožja kaznovalna politika. Pomembne so tudi novosti na mednarodnem področju, zlasti je pomemben skupen boj proti mednarodni kriminaliteti in terorizmu, izboljšala se je mednarodna kazenska pomoč in v Evropi se je uveljavil evropski zaporni nalog.) – Pedron, P.: Obravnavanje mladoletniškega prestopništva – potreba po racionalizaciji prava in prakse (Francoski teoretiki in praktiki si že več let prizadevajo za posodobitev mladoletniškega kazenskega prava, saj svetovno znana uredba o obravnavanju mladoletnih prestopnikov iz 1945. leta ne ustreza sodobnemu času. V Franciji v zadnjem desetletju mladoletniško prestopništvo nenehno narašča, medtem ko se kriminaliteta polnoletnih zmanjšuje. Po izkušnjah, 80 % sod-

no obravnavanih mladoletnih prestopnikov opusti kriminalno vedenje, problem pa je 20 % prestopnikov, ki kljub sodnim ukrepom ponavljajo kazniva dejanja, kar dokazuje, da s strožjimi kazenskimi sankcijami ni mogoče preprečiti njihovega povratništva. Danes postane otrok kazensko odgovoren s trinajstimi leti, predlogi pa gredo v smer, da bi se kazenska odgovornost priznala že otrokom z dopolnjenim dvanajstim letom starosti, saj so pri mlajših otrocih večje možnosti za prevzgojo. Poleg tega je z družbenega vidika vseeno, ali otroka obravnava sodišče po kazenskem pravu ali socialna služba po družinskem pravu, v obeh primerih je namen obravnave družbena prilagoditev otrokovega vedenja.) – Céré, J.-P.: Usklajevanje francoske zakonodaje o izvrševanju kazenskih sankcij z evropskimi zaporskimi pravili (Odbor ministrov Sveta Evrope je 2006. leta sprejel nova evropska zaporska pravila, ki so edini pravni akt o ravnanju z zaprtimi osebami. Ker uporablja ta pravila tudi Evropsko sodišče za človekove pravice, morajo pravila sprejeti tudi vse države v svojo notranjo zakonodajo. Za Francijo je to še posebno pomembno, saj je evropski komisar za človekove pravice leta 2008 ugotovil, »da živijo obsojenci v nemogočih pogojih zaradi prenaseljenosti zaporov, promiskuitete in zastarelih sanitarno-higienskih naprav in pogojev«. Zato je državna uprava za izvrševanje kazenskih sankcij sprejela akcijski načrt usklajevanja zakonodaje in prakse z evropskimi zaporskimi pravili. V prvem obdobju si bodo prizadevali za uresničitev 8 od skupno 108 pravil, z namenom, da se izboljšajo nastanitveni pogoji in ravnanje z obsojenci. Ker je pri tem zelo pomemben nenehen nadzor nad zapori, ki ga izvaja neodvisni organ, je Francija 2007. leta uzakonila posebnega generalnega nadzornika zaporov. Osnovni pogoj za izboljšanje razmer v zaporih je zmanjšanje števila zapornikov, kar pa ni več v rokah samo zaporske uprave.)

Pripravi Franc Brinc

The British Journal of Criminology, London, leto 2009, št. 3:

Moloney, M.; MacKenzie, K.; Hunt, G.; Joe-Laidler, K.: Pot in perspektive očetovstva za člane mladoletniških tolpa (V zadnjih dvajsetih letih hkrati z naraščajočim številom mladoletniških odklonskih skupin narašča tudi število kriminoloških raziskav na tem področju, ki so večinoma usmerjene v vprašanja razširjenosti tolpa, njihovega nastajanja, organiziranosti ter vpletenosti njihovih članov v svetova drog in kriminala. Malo pa je znanega o zakonitostih drugih življenjskih okoliščin, ki bolj ali manj (ne)posredno vplivajo na dinamiko delovanja skupin. Avtorji članka so na vzorcu 91 intervjujanih članov tolpa v San Franciscu preučevali eno od takih okoliščin, tj. očetovstvo, zastavili pa so si ta vprašanja: Kako to, da

postaneš oče, vpliva na nadaljnjo življenjsko pot člana tolpe? Kakšna je medsebojna odvisnost med očetovstvom in opuščanjem kriminalnega vedenja, zlorabo drog in drugih vzorcev tveganega vedenja? Kakšen je vpliv očetovstva na delovanje v tolpah? Kako se združuje na videz konfliktni model moškosti s članstvom v tolpi in podoba očeta? Pisci so ugotovili, da večina mladih očetov poroča o korenitih spremembah (celo »rešitvah«) svojih življenj, najsi so te spremembe hotene ali nehotene, tj. oddaljevanje od deviantnih skupin, kaznivih dejanj in preprodaje drog, opuščanje zasvojenjskih vzorcev, izobraževanje in zakonite zaposlitve. Ne glede na zapisano pa ostaja skupina mladih, ki tovrstne »preobrazbe« ne doživijo, prav tako se skupina prvotno »uspešnih« pozneje spet vrne na kriva pota. Raziskovalci so pri tem izkristalizirali dva ključna dejavnika – (ne)spremenjenost količine časa, preživetega na ulicah, ter (ne)zmožnost preživljati sebe oz. mlado družino z zakonitimi prihodki.) – Van de Walle, S.: Zaupanje v sistem kazenskega pravosodja – ali izkušnje štejejo? (Pisec ugotavlja, da javnost večine zahodnih družb ni seznanjena z zakonitostmi delovanja kazenskega pravosodja, pravosodje pa je zelo redko med tistimi ustanovami, ki uživajo zaupanje med prebivalstvom. Med letoma 1981 in 1999 je bilo tako v svetu mogoče zaznati stalno upadanje stopnje zaupanja v delovanje pravosodja, šele v zadnjem obdobju pa naj bi v posameznih državah prihajalo tudi do stabilizacije oz. celo naraščanja zaupanja. Pogosto se predpostavlja, da izkušnje s sistemom kazenskega pravosodja pripomorejo k boljši in konkretnjši obveščenosti o njegovem delovanju, prav tako pa k pozitivnejšemu mnenju oz. zaupanju ljudi v učinkovitost in pravičnost kazenskega sodstva. Avtor preučuje te domneve, tj. učinek tozadevnih izkušenj na vzorcu Anglije in Walesa v letih 2005 in 2006, tj. pri tistih posameznikih, ki so bili vključeni v znani British Crime Survey. Ugotavlja, da ima izkušnja s kazensko-pravnim sistemom zgolj nepomemben vpliv na mnenje o njegovi učinkovitosti in pravičnosti, še posebej, kadar govorimo o vlogi obdolženca. To kaže, da so pomembnejša stališča in pričakovanja, ki jih posameznik oblikuje že pred srečanjem s pravosodjem. Nanje vplivajo večfaktorske izkušnje, med katerimi je treba poudariti zlasti dovezetnost za pogosto pristransko, bombastično in izkrivljeno poročanje množičnih občil.)

Criminal Justice and Behavior, Beverly Hills, leto 2009, št. 7:

Taxman, Faye S.; Gordon, Jill A.: Sta pravičnost in enakost pomembni? Raziskovanje organizacijske pravičnosti med osebjem v zavodih za prestajanje kazni zapora za odrasle (Delovno okolje v zavodih za prestajanje kazni zapora velja za enega najbolj stresnih nasploh. Penološka literatura ne ponuja zadovoljivih odgovorov na vprašanje, kako dojemanje pravičnosti med zaposlenimi vpliva na delovno vzdušje. Avtorja

izhajata iz predpostavke, da je organizacijska pravičnost kot nadpomenka stalen kazalnik stopnje zavezanosti delovnemu mestu. Njeni podvrsti sta distributivna pravičnost (enakost – v ospredju je končna odločitev), zaznavanje katere je odvisno od stopnje stresa na delovnem mestu, in postopkovna pravičnost (potek procesa, vodečega k odločitvi), ki vpliva na (ne)zadovoljstvo z zaposlitvijo. Pravzaprav gre za splošne pojme, inherentne filozofiji (prava), tesno povezane s pojavom legitimnosti (v skrajni črti kazenskopravnega sistema kot celote), ki so v besedilu preučevani deduktivno. V članku pisca obravnavata dejavnike, kot so predanost, frustriranost zaposlenih, kakovost vodenja, stopnja viktimiziranosti osebja ipd., na vzorcu 1200 zaporskih delavcev nerazkrite ameriške zvezne države srednjega vzhoda. Izsledki študije potrjujejo domnevo o potrebi po upoštevanju vidikov organizacijske pravičnosti zaradi izboljšanja zadovoljstva in delovanja zaposlenih oz. institucije, zlasti z vključenostjo v skupinsko delo ter možnostjo (so)vplivanja na zakonitosti delovanja zavoda.) – Campbell, R.; Patterson, D.; Bybee, D.; Dworkin, E. R.: Pomen medicinskih forenzičnih dokazov, ki jih zberejo zdravstveni delavci, na področju spolne kriminalitete (Kazniva dejanja zoper spolno samoodločanje ostajajo področje kriminalitete z velikim temnim poljem. Zaradi ponazoritve nujnosti izboljšanja prevalece prijavljanja in preganjanja storilcev spolne kriminalitete, na kar pogosto vplivajo »zunajpravni« dejavniki, kot so starost in rasa žrtve, njeno razmerje z domnevnim storilcem itn., avtorice predstavljajo t. i. *sexual assault nurse examiner (SANE) program*, ki so se ga lotili v eni ameriških srednje-zahodnih zveznih držav. Program skuša preseči prevlado nakazanih dejavnikov, ki diskriminatorno vplivajo na doje-manje (ne)verodostojnosti žrtve, tj. z zagotavljanjem interventne (medicinske) pomoči žrtvi in (forenzične) obravnave okoliščin v zvezi z domnevnim kaznivim dejanjem. Avtorice poročajo, da ob dostopnih organskih sledovih oz. dokazih prinaša program pozitivne premike, čeprav gre le za korak pri dolgotrajnem spreminjanju miselnosti v vrednotenju vloge žrtev kaznivih dejanj zoper spolno samoodločbo in obravnavi tovrstne kriminalitete, pri kateri so še vedno v ospredju značilnosti žrtve in okoliščine samega zločina.)

Pripravil Saša Kmet

Monatsschrift für Kriminologie und Strafrechtsreform, Köln, leto 2009, št. 2/3:

Tema številke je razvojna kriminologija in kriminološko raziskovanje življenjske poti.

Nagin, D. in drugi: Razmerje med sodobnimi znamenji tveganja in prehod od otroškega psihološkega nasilja v mla-

dostniško nasilništvo (Izsledki raziskovanja povezave med ranljivostjo v otroštvu in kasnejšo odklonskostjo so: 1) težko otroštvo ne povzroča vedno kasnejše nasilnosti; 2) uživanje drog pri 12 letih starosti povečuje tveganje za nasilniško vedenje v adolescenci; 3) sodelovanje v mladoletniških tolpah zvišuje možnost za nasilniško vedenje v adolescenci in kasneje tudi kriminalni življenjski stil.) – Le Blanc, M.: Razvoj odklonskega vedenja, samoregulacija (Po teoriji zajema odklonsko vedenje štiri kategorije – javno ali prikrito odklonskost, konflikte z avtoriteto, vedenje, ki se ne ozira na nikogar – in dvanajst različnih oblik vedenja. Članek opisuje kvalitativne in kvantitativne mehanizme odklonskega vedenja od otroštva prek mladostništva do odraslosti. Na podlagi spoznanj razvojne psihologije in raziskovanja kaosa opisuje razvoj odklonskega vedenja kot samo-regulacijski pojav.)

Kriminologisches Journal, Weinheim, leto 2009, št. 2:

Müller, M.-M.. Ko gresta na pot »ničta toleranca« in »razbita okna« - globalizacija in restrukturiranje zgodovinskega centra v Mexico Cityju (Prispevek raziskuje povezavo med izboljševanjem življenjskih razmer v centru mesta z obnavljanjem hiš in novo kriminalitetno politiko v okoliščinah neoliberalne globalizacije. Iz ZDA uvoženi Giulianijev poskusni program naj bi dokazal, da prinašajo tovrstni posegi pozitivne izide le v določenih političnih in gospodarskih razmerah.) – Reichert, F: Časopisno veselje do kaznovanja – je v tisku »kaznovanost smiselna«? (Raziskava je preučevala kaznovanost naravnost na podlagi prispevkov o mladoletniškem prestopništvu v časopish Bild in Süddeutsche Zeitung. V obeh časopisih, zlasti v tabloidu Bild, pozivajo avtorji člankov v svojih komentarjih k strožjemu kaznovanju. Veliko bolj natančno kot o žrtvah poročajo o storilcih in jih prikazujejo kot pošasti. Objektivno, strokovno in znanstveno utemeljeno pišejo o teh problemih le resni časopisi.) – Eisner, M. in drugi: Koledar zgodovine dogodkov kot orodje longitudinalnega kriminološkega raziskovanja (Koledar dogodkov je zbirka podatkov, ki vsebuje pomembna dogajanja v življenju posameznika. Tak koledar so uvedli v Švici kot pripomoček pri negi otroka od njegovega rojstva do sedmega leta. Prvi del longitudinalne študije je zajel 1200 otrok iz Züricha, preučevali pa so podatke o družinskih in osebnostnih dejavniki tveganja, ali so pomembni dogodki v otrokovem življenju sprožali agresivno vedenje. Analiza je pokazala, da so ugotovljeni dejavniki tveganja korelirali s pričakovanim problematičnim vedenjem, da je obseg in relativni pomen zgodnjih dejavnikov tveganja v skladu z dosedanja strokovno literaturo in da daljša otrokova izpostavljenost dejavnikom tveganja povečuje možnost za njegovo kasnejše problematično vedenje.) – Farrington, D. in drugi: Razvoj odklonskega vedenja

od osmega do petdesetega leta (Cambriška študija o razvoju odklonskega vedenja je preučevala 411 moških med njihovim 8. in 50. letom. Članek opisuje kriminalno kariero, dejavnike tveganja v otroštvu in dejavnike, ki vplivajo na uspešno življenjsko pot. Do svojega 50. leta je bilo 41 % vprašanih moških že obsojanih in na vsako kazensko obravnavanje je prišlo povprečno 39 % samoprijav. Najmočnejši dejavniki tveganja so: kaznovanost enega izmed družinskih članov, z gledovanje po deviantnih starših, slabi medsebojni odnosi v družini, slaba izobrazba in nagnjenje k tveganju. Tisti 48 let stari moški, ki po 21. letu niso bili kazensko preganjani, so primerljivi s tistimi, ki niso bili nikoli obsojeni. To dejstvo dokazuje, da zgodnje preprečevanje odklonskega vedenja lahko prepreči večino kriminalitete.) – Schmidt, M. H. in drugi: Pomen psihičnih in družinskih dejavnikov za razvoj delinkvence do odraslih let (Longitudinalna raziskava je zajela 321 oseb v starosti 8, 13, 18 in 25 let, ukvarjala pa se je s temnim poljem kaznivega delovanja teh oseb. Raziskovalce so zanimali vzroki za odklonsko vedenje in razlike med storilci glede na njihovo starost. Ugotovili so nekatere skupne dejavnike tveganja in nekatere specifične dejavnike, povezane s starostjo storilcev. Neugodne družinske razmere, razvojna zavrtost in psihične motnje so velikokrat povezane za razvojem odklonskega vedenja.) – Loeber, R.; D. Pardini: Nevrobiologija in razvoj nasilja (Članek obravnava štiri pogoste domneve glede nevrobioloških dejavnikov pri razlagi nasilja: 1) raziskovalci pogosto menijo, da tičijo individualne razlike v zvezi z nasilniškim vedenjem v nevrobioloških dejavnikih; 2) individualne razlike v agresiji in nasilju zrcalijo enega ali več temeljnih mehanizmov, pri katerih je v ozadju nevrobiološki izvor; 3) razvoj agresije in nasilja lahko pogosto razložimo s socialnimi, individualnimi, ekonomskimi in okoljskimi dejavniki, ni pa jasno, v kolikšni meri in kdaj nevrobiološki dejavniki sprožijo izbruh nasilja; 4) nasilja je bilo v zgodovini človeške družbe enkrat več, drugič manj, česar pa znanost še ni razložila z vidika nevrobiologije. Pittsburška longitudinalna raziskava je skušala osvetliti tudi to področje.)

Gosudarstvo i pravo, Moskva, leto 2009, št. 3:

Brusnycin, L. V.: O uporabi videotehnologije v kazenskem pravosodju (Uporaba videokamere je razširjena po vsem svetu, uporabljajo jih tudi nadnacionalna sodišča, kot je npr. Mednarodno kazensko sodišče. Ko bodo vsa ruska sodišča opremljena s tovrstno tehnologijo, bo treba poenotiti tudi način uporabe teh sredstev, pri čemer bo priporočljivo upoštevati izkušnje drugih držav. Po avtorjevem mnenju bo treba ZKP-ju dodati ustrezne novele in sprejeti podzakonske normativni pravni akt, ki bo urejal mehansko plat uporabe videotehnologije, npr., kateri način – številčni ali analogni – je dopusten za fiksiranje in posredovanje podatkov, katera tehnična sredstva

se bodo uporabljala za izključitev nezakonitih posnetkov v videogradivih itd. Vzrok za sedanje neenotno stanje in necelostno reševanje problemov na zvezni ravni je hiter razvoj video in računalniške tehnologije.)

Gosudarstvo i pravo, Moskva, leto 2009, št. 4:

Šejfer, S. A.: Reforma predhodne preiskave – pravni položaj in medsebojni odnos med državnim tožilcem in vodjo preiskovalnega organa (Predhodna preiskava je v zgodovini ruskega pravosodja spreminjala obliko, položaj in vlogo. Avtor opisuje te spremembe in ugotavlja, da pravni status, ki ga imata državni tožilec in vodja preiskovalne službe, poraja nejasne razmejitve vlog obeh udeležencev kazenskega postopka. Spremembe v zakonodaji so šele začetek temeljite reforme predhodnega postopka. Zaključek reforme bo mogoč šele tedaj, ko bo izravnal položaj različnih preiskovalnih pododdelkov, ki delujejo vsak na svojem pravnem polju in z njihovo ureditvijo v enoten, neodvisen preiskovalni organ, ki ga nadzoruje tožilec. Jasno je, da vrnitve k »tožilskemu preiskovanju« ne bo.)

Gosudarstvo i pravo, Moskva, leto 2009, št. 6:

Ivanov, N. G.: Huliganstvo kot kaznivo dejanje – kritični pogled (Po nekaterih virih prihaja beseda huligan iz Irske. Tam naj bi družina Hooligan, znana po hudodelstvih, ustrahovala prebivalce v svoji okolici, najbolj pa sta pri tem izstopala dva brata – morilca. V Rusiji prvič govorijo o huliganstvu 1922. leta v zvezi s kaznivimi dejanji zoper življenje, telo in osebno dostojanstvo. V kazenskem zakoniku iz leta 1926 je bilo huliganstvo zajeto v poglavje o kaznivih dejanjih zoper javni red in mir, v zakoniku iz leta 1960 pa med kazniva dejanja zoper javno varnost, kjer ga najdemo tudi danes. Vse to govori o neprepričljivosti zakonodajalca oziroma o ontološkem bistvu huliganstva. Avtor članka meni, da huliganstvo ne more biti kaznivo dejanje. Lahko je le motiv, ki ga je treba šteti za oteževalno okoliščino, in za kvalificirajoče znamenje, vendar ne le v tistih normah, v katerih je navedeno, marveč tudi drugje.)

Pripravila Marija Milenković